

48. Részletek a bukaresti katonai törvényszék I. szekciója által Márton Áron és társai perében meghozott, 1165. sz. ítéletéből. Bukarest, 1951. július 30.–augusztus 6.

[...] ¹ A Katonai Büntető Törvénykönyv 19-21. §-ának megfelelően nyilvános tárgyaláson – miután a törvény által előírt esküt letették – [*a katonai törvényszék*] rátért a következő vádlottak ügyének a tárgyalására:

1) MÁRTON ÁRON, született 1896. augusztus 28-án Csíkszentdomokoson, Ágoston és Julianna fia, román állampolgár, volt gyulafehérvári római katolikus püspök, ² lakhelye Gyulafehérvár, Karl Marx utca.

2) KORPARICH EDE ³, született 1893. február 19-én Jugoszláviában, ⁴ román állampolgár, az Osztrák-Magyar Haditengerészet nyugalmazott századosa, utolsó lakhelye Marosvásárhely, Munkás u. 26.

3) SZÁSZ PÁL, szül. 1881. május 11-én, József és Katalin fia, román állampolgár, volt ügyvéd, volt földbirtokos, utolsó lakhelye Nagyenyed, Karl Marx u. 26. sz.

4) LAKATOS ISTVÁN, szül. 1904. szeptember 14-én, Pál és Katalin fia, román állampolgár, foglalkozása nyomdász, utolsó lakhelye Bukarest, Poet Neculuța u. 41. sz.

5) KURKÓ GYÁRFÁS, szül. 1909. december 2-án, Sándor és Emma fia, román állampolgár, foglalkozása lakatos, utolsó lakhelye Kolozsvár, Arany János u. 21. sz.

6) TELEKI ÁDÁM, szül. 1900. november 23-án, Ádám és Margit fia, román állampolgár, volt földbirtokos és lelkész, utolsó lakhelye Marosvásárhely, Köztársaság u. 51. sz.

7) VENCZEL JÓZSEF, szül. Csíkszeredában 1913. november 4-én, József és Margit fia, román állampolgár, utolsó lakhelye Kolozsvár, Donáth u. 28. sz.

Mind a heten bíróság elé állítva

a) A Büntetőtörvénykönyv (BTK) 227. cikkelyének 2. bekezdése II. tételébe ütköző összeesküvés büntetettéért;

b) A BTK 184. cikkelyébe ütköző hazaárulás büntetettéért;

c) A BTK 186. cikkelyébe ütköző hazaárulás büntetettének elkövetése miatt;

8) BODOR BERTALAN, szül. 1884. július 19-én Szamoskackón, Bertalan és Mária fia, román állampolgár, foglalkozása főkönyvelő, utolsó lakhelye Kolozsvár, Páris u. 12. sz.; bíróság elé állítva a BTK 121. cikkelyébe, valamint a 184. és 186. cikkelyeibe ütköző hazaárulásban való bűnrészesség büntetettéért.

A nyílt tárgyalás megnyitása után az elnök parancsot adott, hogy a bíróság előtti megjelenés céljából vezessék be a vádlottakat, amint következik: Lakatos István és Venczel József a hivatalból kinevezett Ladislau Savin ügyvéd kíséretében; Márton Áron és Bodor Bertalan vádlottakat a hivatalból kinevezett Nicolae Fogaș ügyvéd kíséretében; Szász Pál és Teleki Ádám vádlottakat a hivatalból kinevezett Fruchter Nathan ügyvéd kíséretében, valamint Korparich Ede és Kurkó Gyárfás vádlottakat a hivatalból kinevezett Vasile Gheciu ügyvéd kíséretében. [...] ⁵

1 Kihagytuk a bevezető sorokat, valamint a bíróság tagjainak felsorolását – amely a vádirat végén is megtörténik.

2 Márton Áron egyházjogilag továbbra is gyulafehérvári püspök volt annak ellenére, hogy a világi hatóságok letartóztatták és elítélték.

3 Az eredeti román szövegben a magyar neveket (sőt, még az amerikai újságíró, R. Markhamét is) a legtöbbször hibásan írták. Itt a hibákat minden esetben kijavítjuk, a magyar neveket eredeti formájukban közöljük.

4 Korparich Ede az akkor még az Osztrák-Magyar Monarchiához tartozó Mosztáron (ma Bosznia-Hecegovina) született.

5 Kihagytuk a vádlottak személyazonosságának megállapítását tartalmazó részt. Mivel a vádlottak egy része nem tud eléggé jól románul, mindvégig Clara Gherson tolmácsol.

Az ügyben egyik fél sem javasolt tanúkat. [...]⁶

Azután minden vádlottat bevezettek a tárgyalóterembe, és a törvényszéki írnok mindannyiuk jelenlétében felolvasta az illető vádlottak által a kihallgatásokon adott válaszokat, majd az elnök kérdésére, hogy van-e valami ellenvetésük ezen válaszokkal kapcsolatban, a vádlottak kijelentették, hogy semmi ellenvetésük sincs azzal a móddal kapcsolatban, ahogy a kihallgatásokon a válaszokat az összegzésben megfogalmazták, hogy azok pontosan lettek megfogalmazva; mindezt szintén az ügyben kinevezett tolmács közvetítésével [*közölték*].

Kihallgatandó tanúk nem lévén, és egyik fél sem kérve valamely tanú, vagy informátor megidézését, és kihallgatását, a katonai ügyésznek adták át a szót, akinek meghallgatták a vádat alátámasztó tényeket, és aki vádbeszédében rámutatott a vádlottak bűnösségére, fenntartván, hogy a vádlottak egy felforgató csoportot alkottak, kapcsolatba léptek a Magyar Népköztársaságban működő Rajk–Gyöngyössi[-*féle*]⁷ felforgató szervezettel, amelyről bebizonyosodott, hogy az angol–amerikai imperialistákkal állt kapcsolatban, akiktől azt az utasítást kapták, hogy döntsék meg az RNK népi demokratikus rendszerét, és hogy az imperialisták, valamint azok belgrádi és magyarországi ügynökei segítségével erőszakkal állítsák vissza a kapitalizmust, és hogy illegális eszközökkel tartásuk érvényben a bécsi diktátumot, sőt, hogy egész Erdélyt csatolják vissza Magyarországhoz. Ezen célból a vádlottak az RNK-ban létrejött rend elleni fondorlatos tevékenységet folytattak, hogy az állam területének egy részét egy idegen állam fennhatósága alá vessék, hogy háborút robbantsanak ki a román állam ellen, és idegen uralmat vezessenek be, erőszakkal megdöntsék a demokratikus rendszert, az RNK-t kiszakítsák a béketáborból és az imperialisták táborába vezessék.

Céljaik elérése érdekében a vádlottak az együttélő nemzetiségek segítségét remélték biztosítani maguknak, akikben bizonyos sovén érzelmek felszítását akarták elérni, számítottak továbbá megbízóik, a jugoszláv állam titóista vezetői, fegyveres segítségére, ennek érdekében fegyverzetet gyűjtöttek, Rajkon keresztül Belgrádból pénzbeli támogatást és utasításokat kaptak az akció módozatát illetően, cserébe ezeknek információkat közvetítettek. mivel a vádlottak bűnösségére nézve elegendő bizonyíték áll rendelkezésre, amiatt kéri az alábbiak elítélését: [...]⁸

A továbbiakban a védelem kapott szót.

Hogaș Nicolae ügyvéd, Márton Áron védelmében a tényállást elemezve fenntartja, hogy ebből ki lehet következtetni bizonyos enyhítő körülményeket, mivel kiválik a nemzetiség nem új problémája, mely majd most, a kizsákmányoló osztályok likvidálásával, megszűnt. Nem ők a fő vádlottak, hanem a kapitalisták, ők osztályhovatartozásuk miatt keveredtek a bűncselekménybe, zárókérélmében enyhítő körülmények figyelembe vételét kéri.

Bodor Bertalan vádlott védelmében fenntartja, hogy ez nem tudta mire kell a pénz amelyet továbbított a kijelölt személynek és 1946-ban még nem volt érvényben a 285. sz. törvény. Zárókérélmében a lehető legtöbb enyhítő körülmény figyelembevételét kéri a vádlott javára.

Fruchter Nathan ügyvéd Szász Pál és Teleki Ádám védelmében rámutat, hogy a cselekedeteket nem lehet megindokolni, de magyarázni lehet a büntetés megállapítása szempontjából.

6 A személyazonosság megállapítása után kihallgatják a vádlottakat, bemutatják a bizonyítékokat és szembesítik egymással Korparichot, Kurkót, Telekit és Márton Áront.

7 A román nyelvű vádiratban Gyöngyösi-nek van írva –ám Bukarestben rendszeresen összekeverték a kiscigapárti Gyöngyösi János külügyminiszter nevét a nagyváradi származású, az MKP-ba 1945-ben belépett Gyöngyössi Istvánnal, aki 1946 januárjától 1948. márciusáig volt Bukarestben diplomáciai szolgálaton. Utóbbi a hazarendelése után a Rajk-per egyik „mellékperében” ítélték el.

8 A vádlottak névsorát nem közöljük.

A vádlottak a történelmi pártok a munkásosztályt megosztó akciójának áldozatai, mely a sovén nacionalizmust is eredményezte. Ők egy sovén akciót ellensúlyoztak és a magyarországi sovén kormánynál kerestek segítséget. A nemzetiségek problémáját először a bolsevik kommunista párt oldotta meg először, és utóbb nálunk is megoldódott a kizsákmányoló osztályok likvidálásával, amit a vádlottak nem tudtak. Szász Pál elismerte, hogy hibázott. Az 1947-es Békeszerződés után a vádlottak nem, tevékenykedtek többé, belátták az elkövetett hibát, saját elhatározásból álltak el szándékaiktól, céljaiktól. Ami Telekit illeti neki elszigetelt cselekedete volt, ő egy egyensúlyát veszítette ember, de elismerte a hibát. Szász Pál idős ember, mindkettő számára enyhítő körülmények megadását kéri.

Gheciu Vasile ügyvéd Korparich Ede és Kurkó Gyárfás védelmében, rámutatott, hogy Korparich a nyilatkozataiban és vallomásaiban őszinte volt, úgyhogy megérdemel enyhítő körülményeket. Kurkó Gyárfás csak részben tett beismerő vallomást, de a többiek beismeréseire alapoz, a munkásosztályhoz tartozik, a cselekmények 1945-1946-ban történtek, amikor a politikában bizonyos zűrzavar volt, úgyhogy őket az érdekeltek akik külföldről szítottak hazánk ellen könnyen csapdájukba ejthették, zárókérelmében mindkettő számára enyhítő körülmények figyelembevételét kéri.

Savin Ladislau ügyvéd, Lakatos István és Venczel József védelmében rámutat arra, hogy ez a per felvillantja annak a közegnek a feltételeit, amelyben a vádlottak éltek és amelynek az eredete abban a sovén nacionalizmusban van, mely a vádlottakon uralkodott a burzsoázia és a történelmi pártok hatása alatt és amelyek a múltban az erdélyi lakosságot kizsákmányolták. 1940, 1944 és 1945 revansista szelleme és a kizsákmányoló osztály minden időkből egymás szövetségesei voltak a munkásosztály ellenében. Ebben a zavaros vízben kezdett el halászni a reakció. Majd rámutat arra, hogy Lakatos a munkásosztály fia és az 1946. évi kongresszuson meghatározó szerepe volt a szociáldemokraták kiszakításában a Titel Petrescu-féle frakcióból. Enyhítő körülmények megadását kéri Lakatos számára. Ami Venczel Józsefet illeti, rámutat, hogy ez egy csíkszeredai matematikatanár fia, aki 40 éves korában lebénult, az anyja pedig mint varrónő dolgozott, hogy a megélhetést gyerekei és beteg férje számára megteremtse. Iroda és egyetemi kolléga volt Venczellel és tudja, hogy ez politikai szempontból visszahúzódtott volt. Csupán tanulmányaival foglalkozott és egy Magyar Egyetem létrehozására törekedett Kolozsváron. A múltjáért és őszinte vallomásaiért széleskörű enyhítő körülmények megadását kéri, egy kevésbé szigorú büntetést, hogy rehabilitálhassa magát és vissza lehessen adni a társadalomnak.

Miután a védelemé volt az utolsó szó, az Elnök megkérdezte a vádlottakat, hogy védelmük tekintetében van-e valami hozzátennivalójuk még, és miután ők azt felelték, hogy fenntartják a nyilatkozataikat, és nincs semmi hozzátennivalójuk, az Elnök berekesztette a tárgyalást.

Mivel a Törvényszéknek időre van szüksége az ügy iratcsomója okiratainak és dolgozatainak áttanulmányozásához, a határozat kihirdetését 1951. augusztus 2-ára halasztotta. [...] ⁹

A II. Katonai Körzet Parancsnokságának 1951. július 23-i 940. sz. perbefogási parancsa alapján [...] ¹⁰ a következők állapítatnak meg a tényállást illetően:

A Rajk által vezetett magyarországi felforgató szervezet pere során feltárták annak kapcsolatait egyrészt a belgrádi titoistákkal, másrészt annak a népi demokrácia országába, így hazánkba, különösen Erdélybe irányuló elágazásait; Rajk és szervezete arra kapott megbízást, hogy a mostani népi demokratikus rendszert megdöntse és erőszakkal restaurálja a kapitaliz-

9 Az augusztus 2.-i tárgyalást 6.-ára halasztották, mert a Törvényszék addig nem tudta áttanulmányozni az iratcsomót.

10 A vádlottak ismételt felsorolását és a BTK-ra történő hivatkozást elhagytuk.

must. Rajk és Gyöngyössy 1946-os találkozásán, melyet Teleki Gézával, Észak-Erdély megszállása idején a fasiszmus egyik vezetőjével¹¹ együtt tartottak, a jelenlevők elhatározták, hogy Erdélyben ki kell alakítani egy Magyarországról kiinduló politikai akció előfeltételeit, úgy, hogy adott pillanatban az itteni lakosság tette készen álljon.

Megállapították, hogy ezen akció fő célja hazánk népi demokratikus rendszerének a belgrádi titoista imperialisták és a magyarországi Rajk segítségével történő megdöntése volt, másodsorban pedig az 1945–1946 között az volt a cél, hogy illegális eszközökkel kikényszerítsék a bécsi döntés érvényben tartását, sőt azt, hogy egész Erdélyt Magyarországhoz csatolják.

E célból a vádlottak összeállítottak egy memorandumot, amelyet átadtak Teleki Gézának, akit felhatalmaztak arra, hogy a párizsi békekonferencián támogassa a bécsi döntés érvényben maradását.

Ezen akció keretében, a közös cél érdekében sor került az összes nacionalista-soviniszta magyar vezető találkozására Márton Áron vádlott, gyulafehérvári római katolikus püspök legfelsőbb vezetésével, aki visszaélve e minőségben betöltött funkciójával, az együttélő nemzetiségek tömegeiben igyekezett felszítani a nacionalista érzelmeket.

A vádlottak akciója a romániai történelmi pártok támogatására [is] alapozott, amelyekkel Szász Pál vádlottnak kellett felvennie a kapcsolatot; a jobboldali szociáldemokratákéra, akiket Lakatos István vádlott kellett volna beszervezzék, az összes magyar intézmény vezetőinek a támogatására, különösképpen a római-katolikus Egyházéra, a sajtó és az információs [rendszer – ford. megj.], sőt a Magyar Népi Szövetség támogatására és végül a szövetkezetekére, melyeket a felforgató szervezet irányítása és rendelkezése alá kellett vonni.

Ebben a periódusban a szervezet vezetői elkeseredett harcot vívtak a Magyar Népi Szövetség vezetésének a megszerzéséért, hogy a Szövetséget az ő oldalukra állítsák.

Ennek a harcnak több szakasza lett volna, éspedig: az első szakaszban a parasztságnak a tervgazdasággal szembeni elégedetlenségének szítását fokozták volna, a tervgazdaság megvalósulását embertől emberig terjedő propagandával kellett hátráltatni; a második és harmadik szakaszban mindenképp a munkásosztály és a szegényparasztság szövetségét kellett megakadályozni, egyiket a másik ellen uszítva, hogy végül a kormány intézkedéseinek szabotálása következzen, végül következett volna az erőszakos akcióra való áttérés a népi demokratikus rendszer hatalmának megdöntése érdekében.

Az akció a falvakból indult volna ki, hogy később a városokat is átfogja. Eszközei, a falvakban a háború után maradt és elrejtett fegyverzet és muníció lett volna, amit Csákány Béla kellett felleltározzon és nyilvántartásba vegyen, az akciót Rajk, Márton Áronon keresztül továbbított jelzése nyomán lett volna elindítva.

Az akció sikere érdekében Márton Áron felvette a kapcsolatot Mindszenty püspökkel Korparich Ede vádlotton keresztül, aki megígérte a felforgató szervezet támogatását.

Az akciót Magyarországról Teleki Géza pénzelte, aki egy ízben 8.000 svájci frankot, más alkalommal 2.000 dollárt küldött, mely összegeket a szövetkezeteknek a „Kaláka” központ befolyása alá vonják, abból a megfontolásból, hogy ezáltal megakadályozzák a szövetkezeteknek az INCOOP-ba és a megyei federálékba való belépését.

Az egyes vádlottak terhére írható tényeket konkretizálva:

Márton Áron vádlott, bár román állampolgár, a dolgozó nép elleni gyűlölettel elterelve, kezdeményezője, vezetője és szervezője volt egy felforgató csoportnak, amelynek célja az

¹¹ Teleki Géza 1940–44 közt semmiféle fasiszta szervezetnek sem volt a tagja, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem földrajzprofesszora volt.

MNK-beli Rajk-féle felforgató szervezettel való kapcsolatfelvétel volt, annak az érdekében, hogy ez utóbbi akcióját Erdélyben is folytassa.

A felforgató csoport élén Márton Áron állt, aki a csoportot vezette, ezután következtek Szász Pál, Korparich Ede, Lakatos István, Kurkó Gyárfás, Teleki Ádám és Venczel József.

Kezdetben, a kapott rendelkezéseknek megfelelően statisztikai és dokumentációs anyagot gyűjtöttek, többek között az agrárreformra vonatkozólag is, majd ezt eljuttatták Nékám Sándornak, aki 1945-ben a Magyar [*Diplomáciai*] Misszió vezetője volt Romániában és aki a Nagy Ferenc-féle összeesküvés után Magyarországról az Amerikai Egyesült Államokba menekült, maga is bele lévén keveredve ebbe a perbe.

Ezt követően Márton Áron, visszaélvén a vallásszabadsággal és gyulafehérvári római katolikus püspöki minőségével, felbújtó politikát folytatott, tiltakozott a bécsi döntés megsemmisítése ellen, miután előzőleg a többi vádlottal együtt szerkesztett egy memorandumot, mellyel az Erdélyből Magyarországra menekült Teleki Gézát megbízták, hogy a párizsi békekonferencián az erdélyi magyar lakosság érdekeit képviselje.

Márton Áron vádlott, a többi vádlottal együtt gyanította, hogy tiltakozásaiknak nem lesz meg a várt hatása, ezért elhatározták, hogy előkészítenek egy fegyveres ellenforradalmi akciót, közvetlen kapcsolatba [*lépve*] Magyarországon Nagy Ferenc, majd Rajk által szervezett összeesküvéssel; ebből a célból 1946 június–augusztusában, a vádlott az EMGE épületében Szász Pállal és Lakatos Istvánnal titkos gyűlésen vett részt. Ezen Márton Áron vádlott ismertette a népi demokratikus rendszer megdöntését illetően Teleki Géza direktíváit, az akció legfőbb vezetését Márton Áron látván el.

Ezen a gyűlésen Márton Áron vádlott megbízásokat adott a többi vádlottnak, és ismertette, hogy ezen a vonalon a Magyar Népi Szövetség egyes vezetői is be lettek szervezve, akik Gyöngyössytől a Magyar Népi Szövetség katonai akció céljaira való felhasználására kaptak utasításokat.

Ebben a tekintetben Kurkó Gyárfás vádlott Gyöngyössytől azt az utasítást kapta, hogy szervezze meg a vele fenntartandó kapcsolatokat. Szász Pál feladata a nemzeti parasztpártiakkal megvalósítandó kollaborálás, ezeknek a szervezetbe való beépítésük, valamint az állandó jellegű kapcsolatok megszervezése volt. Lakatos István feladata a jobboldali szociáldemokraták megszervezése és csatlakozásának a biztosítása volt, Korparich Ede vádlott pedig azt a feladatot kapta, hogy Márton Áront informálja a Magyar Népi Szövetségen belüli eseményekről, főleg azokról, amelyek a mozgalommal kapcsolatban vannak.

1946 novemberében Szász Pál lakásán újabb gyűlésre került sor, ahol részt vettek Márton Áron, Szász Pál, Lakatos István és Korparich Ede, s amely első részében Márton Áron vádlott javasolta, hogy fogalmazzanak meg egy, a párizsi békekonferenciához intézendő tiltakozást, s ebben adjanak hangot az Észak-Erdéllyel kapcsolatos határozattal¹² szembeni elégedetlenségüknek.

A tiltakozást a magyar egyházak és intézmények vezetői kellett volna aláírják, hangsúlyozván, hogy a Békekonferencia határozatát az Erdélyben élő kisebbségek meghallgatása nélkül hozták meg; a gyűlés második részében a Teleki Géza által végrehajtott politikai akcióval foglalkoztak, és megerősítették a korábban hozott határozatokat.

Ugyanekkor Márton Áron vádlott azt javasolta, hogy az akció támogatása céljából kérjék Teleki Géza anyagi segítségét, elsorolván ugyanakkor a résztvevőknek a pápai nuncius

12 Minden bizonnyal a Külügyminiszterek Tanácsa párizsi ülészakának 1946. május 7-i döntéséről van szó, amikoris szovjet javaslatra a nagyhatalmak elfogadták, hogy a magyar és román béketervezetben az 1937-es magyar – román határ visszaállítását javasolják.

ajándékait, megemlítvén azt is, hogy O'Hara pápai nuncius pénzt küldött és segítséget nyújtott az egyházi iskoláknak.

1947-ben Márton Áron vádlott – miután Korparich Ede visszatért Budapestről – több ízben beszélt vele, érintvén Kurkó és Csákány tevékenységét, mellyel szemben bizonyos bizalmatlanságnak adott hangot.

Az MNSZ 1947-es temesvári kongresszusa után, ahol elítélték Kurkó Gyárfás vádlott nacionalista soviniszta álláspontját, Márton Áron vádlott, római katolikus püspöki minőségében egy körlevelet bocsátott ki, melyben megtiltotta a papoknak és az egyházi iskolák tanárjainak, hogy a Magyar Népi Szövetség tagjai legyenek.¹³

Márton Áron vádlottat a magyar Kisgazdapárt vezetői a bukaresti Magyar Misszió beosztottján, Keresztes Zoltánon (aki belekeveredett a Nagy Ferenc-féle összeesküvésbe) keresztül küldött pénzalapokkal segítették, de [Márton Áron] Bodor Bertalan vádlott révén [pénz]-alapokat kapott még Teleki Gézától, Magyarországról is.

Márton Áron vádlott az első kihallgatások alkalmával a saját kezűleg írt és aláírt nyilatkozataiban – melyekben részletesen kifejtette azokat a körülményeket, amelyek között elkövette – elismerte a terhére felrótt tetteket. [...]¹⁴

[Márton Áron] elismeri, hogy 1946 első felében aláírt egy Teleki Gézához intézett levelet, melyben kéri, hogy jelenjen meg mint megfigyelő a párizsi békekonferencián és az alkalmat kihasználva próbálja meg előtérbe tolni az erdélyi magyarok ügyét, és [azt is elismeri], hogy 1946 decemberében találkozott vele Bukarestben. Majd 1947 januárjában, Korparich Edén keresztül megkérdezte Teleki Gézá, hogy szükség esetén kaphatna-e segílyt a katolikus iskolák számára és [azt is elismeri], hogy 1946-ban, a békekonferencia előtt informálta [Telekit] egyházmegyéje helyzetéről, oly módon, hogy ezt az anyagot a konferencián felhasználhassa.

A 28. lapon beismeri, arra törekedett, hogy meggátolja a kommunista propaganda befolyását a katolikus hívők valláserkölcsei életére, elsorolja a papoknak és más, a valláserkölcset terjesztő személyek számára címzett utasításait és általában rámutat, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel minden lehetségest megtett a hit erősítése érdekében és a hívők felvértezésére a kommunista propagandával szemben.

A vádlott beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak a nyomozás során adott nyilatkozatai.

Korparich Ede vádlottat, mint a „Kaláka” Szövetkezeti Központ¹⁵ elnökét, Márton Áron az ellenforradalmi tevékenységeinek keretében hasznosítható, fontos erőnek tekintette, és így Korparich Ede Márton Áronnal együtt aláírta a Teleki Gézának adott megbízatást, hogy utóbbi támogassa a bécsi döntés megsemmisítése elleni tiltakozást.

Korparich vádlott több ízben járt Budapesten, ahol kapcsolatot tartott magyarországi összeesküvő körökkel, és Márton Áron öt jelölte ki arra, hogy kapcsolatot tartson Kurkó Gyárfással, aki utasításokkal látta el, hogyan kell eljárnia hazánk demokratikus rendszerének erőszakkal történő megdöntésére irányuló tevékenységben.

Korparich vádlott egyetértett Márton Áron vádlott javaslataival, és így egyike az illegális tevékenység aktív tényezőinek, részt vett minden összejöveten, melyeken a Márton Áron és a többi vádlott társai által tervezett felforgató tevékenységet tárgyalták meg.

13 1947. július 7-én Márton Áron arra hivatkozva, hogy az MNSZ lapjában, a Világosságban az Egyházmegyei Tanács (Státus) elnökét ért durva támadás minden bizonnyal a szövetség vezetőségének hozzájárulásával jelent meg, bizalmas körlevélben utasítja egyháza minden papját, hogy tartózkodjanak az MNSZ-szel való mindennemű együttműködéstől és ha tagok, lépjenek ki, sőt ezt közöljék híveikkel is.

14 Márton Áron különféle – apróbb – megjegyzéseit nem közöljük.

15 Az eredeti szövegben: Egyesület.

Korparich vádlott az első kihallgatások alkalmával elismeri tetteit, és főleg az iratcsomó 37. lapján rámutat: 1946 májusában, vagy júniusában Szász Pál hívására Kolozsvárra ment, ahol utóbbi fogadta az EMGE épületében lévő lakásában; később megérkezett Lakatos István vádlott és Buza László, majd Nagy Géza és Juhász István. Itt megbeszélték a Teleki Gézának Nékám Sándor által eljuttatott kérését, melyben az előbbi kéri a magyar egyházak és intézmények vezetőit, hogy állítsanak össze egy, a párizsi békekonferenciának címzett okmányt azzal a kéréssel, hogy mielőtt határozatot hoznának, hallgassák meg az erdélyi magyar lakosság küldötteit ebben a kérdésben. Majd, hogy 1946 júliusában, vagy augusztusában egy második összejevetelt tartottak Szász Pál lakásán, ahol részt vett még Márton Áron, Szász Pál, Lakatos István; ezen az ülésen Márton Áron ismertette Teleki Gézának egy olyan akcióra vonatkozó irányelveit, melynek célja a rendszer hatalmának megdöntése. Ugyanezen alkalommal feladatokat kapott Márton Árontól, aki tudomásukra hozta, hogy a Magyar Népi Szövetség egyes vezetői is irányelveket kaptak a Magyar Népi Szövetség szervezeteinek az akció céljaira való felhasználására vonatkozóan, mely irányelvek Gyöngyössytől származtak. Egy héttel ezután Kurkó szorgalmazására találkozóra jöttek össze Csákánnyal és Kurkóval a Magyar Népi Szövetség kolozsvári székházában, ahol ezek ismertették vele a rendszer megdöntésére irányuló politikai akció megindításának terveit.

Korparich vádlott beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak a nyomozás során adott nyilatkozatai.

Szász Pál vádlott is részt vett a Márton Áron vádlott által kezdeményezett és vezetett akcióban, amelynek célja a demokratikus rendszer hatalmának megdöntése volt; Márton vádlottal együtt maga is aláírta Teleki Géza meghatalmazását és a bécsi szerződés megsemmisítése miatti tiltakozást.

A szervezett összeesküvés keretében Szász Pál feladata volt az együttélő nemzetiségek kulák elemeinek, az Erdélyi Gazdasági Egyesület¹⁶ (EMGE) – melynek ő volt az elnöke – tagjainak a mozgósítása, valamint az, hogy kapcsolatot tartson a Nemzeti Parasztpárt vezetőivel.

Hogy anyagi eszközöket szerezzen az akció életképessé tételére és fellendítésére, Szász Pál vádlott arra törekedett, hogy ügyvédi, volt földbirtokosi és a Petrozsény[*i Köszénbányák*] Rt. igazgatótanácsai tagsági minőségében szerzett összeköttetéseit felhasználja az anyagi támogatás biztosítására a liberális és nemzeti parasztpárti bankok útján is. Ugyanezen vádlott újra felvette személyes kapcsolatait régi ismerőseivel, úgy mint Ionel Poppal, és másokkal, hogy közös platformot teremthessen a rendszer megdöntésére irányuló akcióban.

A szervezet tevékenységének támogatására anyagi eszközöket kapott Teleki Gézától, aki viszont az UNRRA-tól¹⁷ kapta azokat; majd 8.000 svájci frankot, és 800 dollárt kapott Bodor Bertalan révén, és másodjára 2.000 dollárt Keresztes Zoltán révén.

Szász Pál az első kihallgatások alkalmával tett nyilatkozataiban minden részletében elismeri a neki felrótt cselekményeket és [...] ¹⁸ leszögezi, hogy az összejevetelt Márton Áron vádlott nyitotta meg, aki kifejtette a problémát, rámutatva, hogy egy nagyszabású akció lehetősége merült fel, mely siker esetén befolyásolhatja az egész magyarság sorsát. Az akciót a hatóságok tudomása nélkül, a rendszer megváltoztatására törekedve kell előkészíteni, és a magyarországi tömegekével egy időben kell végrehajtani; az akciót magyarországi politikusok

¹⁶ A román szövegben helytelenül Erdélyi Mezőgazdászok Egyesülete szerepel.

¹⁷ Az UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) 1943-ban felállított nemzetközi gazdasági segélyszervezet volt, mely a háború-sújtotta országok gazdaságának talpraállítását, a lakosság megsegítését tűzte ki célul. 1947 júniusáig folytatta tevékenységét.

¹⁸ Az iratcsomóra történő hivatkozást elhagytuk.

egy csoportja kezdeményezte és készítette elő, Márton Áron az irányelveket és az utasításokat Budapestről, Teleki Gézától kapta, Keresztes Zoltán közvetítésével.

Szász Pál vádlott beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak a nyomozás során adott nyilatkozatai, valamint az iratsomóhoz csatolt dokumentumok másolatai.

Lakatos István vádlott ugyancsak részt vett azokon, a Márton Áron által összehívott titkos gyűléseken, melyeken a békekonferenciának továbbított dokumentációs anyagot vitatták meg. Aláírta a Teleki Gézának adott megbízólevelet és a bécsi döntés megsemmisítése elleni tiltakozást.

Azokon a konspiratív gyűléseken, egyet értett az országot vezető törvényes kormánnyal¹⁹ szembeni lázadással, és azzal bízták meg, hogy a magyar nemzetiségű jobboldali szociáldemokraták vezetőjeként²⁰ hívei közt olyan léggört alakítson ki, mely biztosítsa az összeesküvők számára az adott pillanatban kirombantandó lázadás számára egyes elmaradott és félrevezetett munkáselemek támogatását is.

Lakatos István vádlott a kapott feladatnak megfelelően az *Erdély* című szociáldemokrata napilap hasábjain a munkásosztályt megtévesztő propagandát folytatott.

Az első kihallgatások során tett nyilatkozataiban Lakatos István vádlott leírta a szervezet minden tagjának a feladatait, a szervezet célját, mely a demokratikus rendszer megdöntésére és a burzsoá pártok uralomra juttatására irányult, úgy, ahogy azt Márton Áron azokon a gyűléseken, ahol ő is jelen volt, azt előterjesztette; [*elismerte*], hogy a Márton Áron által kijelölt feladatoknak megfelelően az *Erdély* című napilapban írt cikkeiben felszólította a tömegeket, hogy sorakozzanak fel a magyar szövetkezeti mozgalom mögé, ebben a szellemben nyilvános előadásokat is tartott, felvette a kapcsolatot a „Kaláka” [*Szövetkezeti*] Központ és a Magyar Népi Szövetség vezetőivel, Kurkó Gyárfással és másokkal, akik megígérték a Magyar Népi Szövetség segítségét a szövetkezeteknek.

Lakatos István vádlottnak a nyomozás során tett beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak a nyomozás során adott nyilatkozatai.

Kurkó Gyárfás vádlott a munkásosztállyal szembeni gyűlöletében a MADOSZ-ban és a Magyar Népi Szövetségben nem azokat a tömegszervezeteket látta, amelyeknek az ország demokratizálása és szocializálása által kell a magyarkérdés megoldásáért harcolniuk, ehelyett a Magyar Népi Szövetség felhasználásával sovinszta politikát próbált folytatni, a romániai magyar reakció olyan vezetőivel való teljes egyetértésben, mint Márton Áron, Korparich Ede, Szász Pál, Teleki Ádám és mások.

Mivel Kurkó Gyárfás vádlott e politikája a tömegek ellenállása miatt, nyíltan, a kívánt mértékben nem érvényesülhetett, Kurkó belépett abba az összeesküvésbe, amely az országot irányító törvényes kormány elleni ármánykodáson és lázadáson keresztül a magyar sovinszták céljait kellett volna megvalósítsa, azért, hogy a külföldi összeesküvők számára biztosítsa az erdélyi együttélő nemzetiségek tömegeinek a támogatását.

A Márton Áron által vezetett titkos gyűléseken, melyeken részt vett Szász Pál, Korparich Ede és Lakatos István megvizsgálták Kurkó Gyárfás vádlottnak az összeesküvésbe való bevonásának a lehetőségét. A résztvevők közül egyeseknek fenntartásaik voltak vele szemben, de végül Teleki Géza utasításainak megfelelően Kurkót is bevették. Mivel Korparich Ede vádlott – akinek a tevékenysége nyíltan sovinszta volt – Kurkó Gyárfás protezsáltja is volt, ezért őt bízták meg azzal, hogy ez utóbbival az állandó kapcsolatot a szervezet részéről fenntartsa.

¹⁹ A Groza-kormányról van szó.

²⁰ Lakatos István volt a vezetője a Romániai Szociáldemokrata Párt Országos Magyar Bizottságának.

Egyes beszélgetések alkalmával Kurkó Gyárfás elmondta Korparich Edének, hogyan is képzeleli ő el az összeesküvés megszervezését a Magyar Népi Szövetség törvényes szervezetének a leple alatt és Korparich a hallottakról beszámolt Márton Áronnak, aki azt felelte, hogy közvetlen információi vannak.

Kurkó Gyárfás vádlott az első kihallgatások során adott saját kezűleg írt, és aláírt nyilatkozataiban részleteiben is kifejti az akció célját, a 268. lapon leszögezve, hogy az ő célja a román kormány ellen kifejtett tevékenysége által a magyarság egyetlen politikai szervezetbe való tömörítése volt. A magyarság politikai és gazdasági jogokért folytatott harcának a célja a kormány megdöntése, egy az általuk elismert és támogatott kormány hatalomra juttatása volt, amelyik megfeleljen a magyarság érdekeinek. Végül a vádlott rámutat, hogy ennek a programnak a gyakorlatba ültetését az ODA²¹ elégedetlen csoportjaival való szövetségben, valamint a magyar kormány segítségével által képzelte el.

Kurkó vádlott nacionalista-soviniszta politikáját a Kisgazdapárt vezetőinek – akik a Nagy Ferenc kormány tagjai voltak – az irányelvei alapján folytatta, akiktől anyagi támogatást is kapott, részben készpénz, részben kereskedelmi előnyök formájában, úgy ahogy azt Korparich Ede vádlott nyilatkozta a 272. oldalon.

Kurkó Gyárfás vádlott beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak a nyomozás során adott nyilatkozatai.

Teleki Ádám vádlott már 1941-től a brassói Magyar Konzulátusról ismerte Keresztes Zoltánt, s vele abban az időben információs kapcsolatban állt; 1945 áprilisában, vagy májusában találkozott Keresztes Zoltánnal Bukarestben, mely alkalommal politikai természetű megbeszélést folytattak.

1945 decemberében Teleki Ádám egy levelet küldött Keresztes Zoltánnak, melyben annak beajánlja Markham amerikai újságírót, és e levéllel együtt három másik levelet küldött Markham számára az Amerikai Követségnek, a Brit Követségnek és a budapesti Pápai Nunciatúrának címezve melyek tartalmát nem ismeri, és amelyeket Nékám Sándortól kapott, hogy azokat Markham segítségével juttassa el a címzettekhez.

1945 augusztus–szeptemberében Teleki Ádám vádlott szóbeli információkat adott Markhamnak az erdélyi politikai helyzetről és arról, hogy létezik egy politikai szervezet, melyet Márton Áron és a többi tag vezet, rámutatva ugyanakkor e szervezet céljaira. Ugyancsak 1945 őszén Teleki ugyanezen információkat adta Tuloknak²², a budapesti külügyminisztérium tisztviselőjének. [...] ²³

Teleki Ádám vádlott elismeri, hogy Keresztes Zoltántól több utasítást kapott, és pedig: fel kell venni a harcot a MADOSZ ellen; szilárd és tartós kapcsolatot tartsanak – a bukaresti magyar diplomáciai képviselőn keresztül – vele, aki a Kisgazdapárttal működik együtt; az általa megfogalmazott irányelveknek megfelelően juttassák el hozzá a béketárgyalásokhoz szükséges anyagot; fel kell venni a kapcsolatot azokkal a román körökkel, amelyekkel lehetséges az együttműködés, olyan módon, hogy ezek a körök Márton Áronra, Szász Pálra és Venczel Józsefekre támaszkodjanak és velük kollaboráljanak.

Ezeknek az irányelveknek a célja Erdély Magyarországhoz való visszacsatolása volt és mivel a magyarországi kormány élén a Kisgazdapárt volt, ilyen módon ennek a pártnak segítséget akartak adni a szocializmus felépítése megakadályozásáért folytatott harcában. A

21 A román nyelvű eredetiben FND olvasható, amely a Frontul Național Democrat rövidítése, ennek korabeli magyar fordítása az Országos Demokrata Arcvonal – ODA.

22 Az illető személyt nem sikerült beazonosítani.

23 A kihagyott részben a vád hivatkozik egy, az iratcsomóhoz csatolt levél fotokópiájára, melyet Teleki 1946. január 1-én kapott Kereszttestől, és amelyre 20. körül válaszolt.

békeszerződés megkötése utáni cél a népi demokratikus rendszer aláaknázása lett, abban a reményben, hogy adott pillanatban az imperialisták segítségével megdönthetik a kormányt és eltávolíthatják a demokratikus rendszert.

Teleki Ádám vádlott ezeket az irányelveket ismertette Márton Áronnal, Szász Pállal, Venczel Józseffel és másokkal, a levelet pedig 1946 január elsején pedig Márton Áronnál hagyta.

Teleki Ádám vádlott az utasítások végrehajtása céljából Ghilezanon²⁴ keresztül felvette a kapcsolatot Iuliu Maniuval, akinél a magyar nacionalista-soviniszták és a történelmi pártok közötti ellentétéről puhatolózott, és ugyanilyen célból felvette a kapcsolatot a Román [*Nemzeti*] Banktól Lapedatuval, a Brătianu-féle liberális párt tagjával. Ezekről a puhatolózásokról Teleki Ádám vádlott Márton Áronnak, a szervezet vezetőjének rendszeresen beszámolt. [...] ²⁵

Venczel József vádlott 1945 decemberétől, Teleki Géza titkárának, Demeter Bélának az országból történt kimenekülése után, Demeter Bélával erdélyi politikai, gazdasági, és társadalmi jellegű információkat közölt, különösképpen a földreformra vonatkozókat, melyek az Országos Demokrata Arcvonalnál betöltött referensi funkciójánál fogva a birtokában voltak.

Venczel József vádlott tendenciózus jellegű információkat szolgáltatott ki Nékám Sándornak is, aki ezeket, hazánk munkásosztályának érdekeivel ellentétes módon, a párizsi békekonferencián szándékozott felhasználni és széleskörű soviniszta agitációt folytatott a kolozsvári Bolyai Egyetem diákjai között.

Budapesti útja alkalmával Venczel József különböző kapcsolatokat létesített Teleki Géza és a „Bolyai Egyetem Barátai” Szövetség [sic!] ²⁶ között, mely szövetséget felforgató céllal ő hozta létre.

Venczel vádlott egész tevékenységét Márton Áron és Szász Pál irányították, és Szász Pál a politikai és gazdasági helyzetre vonatkozó informatív adatokat szerzett, melyeket [*Venczel József*] az általa is ismert felforgató tevékenység során kellett felhasználnon.

Venczel vádlott felforgató tevékenységét Márton Áron utasításai szerint végezte, melyekkel egyet is értett, ahogy azt a 395. lapon tett vallomásával elismeri, és rámutat arra, hogy Márton Áron püspöknek az ő 1945. március 6. utáni felforgató tevékenységével kapcsolatos álláspontja bátorítást adott számára a cselekvéshez, és arra készítette, hogy még állhatatosabban dolgozzon a román demokratikus rendszer és a román állam területi integritása ellen irányuló akcióban, és hogy erkölcsi támogatáson kívül pénzüsszegeket is kapott Márton Árontól, mind 1947-ig, a lágerba történő internálása ²⁷ időszaka alatt, mind pedig a lágerből való szabadulása után is; egészen 1948 decemberéig Márton Árontól havi 10.000 lejt kapott.

Venczel József vádlottnak a nyomozás folyamán adott beismerő vallomását megerősítik a többi vádlottnak az iratsomóhoz csatolt nyilatkozatai.

A tények ezen állásából következik, hogy a fent nevezett vádlottak összegyűltek, és egy államellenes összeesküvést szerveztek a romániai demokratikus rendszernek a magyar reakció és a nyugati imperialisták segítségével történő erőszakos megdöntésére törekedve, és idegen hatalom ügynökeinek szolgáltattak információkat, valamint akciójuk a román állam területének egy idegen állam fennhatósága alá rendelésére, függetlenségének megsértésére irányult,

24 Emil Ghilezan nemzeti parasztpárti politikusról van szó.

25 A kihagyott részben elismételik a vádak egy részét, melyet Teleki elismert.

26 A vádiratban szereplő társaság a Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem Barátainak Egyesülete volt, amelyet 1945 végén az egyetem vezetése azért hozott létre, hogy a katasztrófális anyagi helyzetben lévő intézmény számára széleskörű gyűjtést tudjanak szervezni.

27 Venczel Józsefet (és más ismert kolozsvári magyar értelmiségieket) 1947. március 25-ről 26-ra virradó éjszaka tartóztatták le, majd bírósági ítélet nélkül hónapokig internálótáborban tartották fogva.

és idegen kormányokkal, azok ügynökeivel és más idegen politikai pártokkal egyezsége lépve a román állam elleni háború kirobbantására és az idegen megszállás elősegítésére törekedtek.

Bodor Bertalan vádlott a Kolozsvári Hitelbank igazgatói minőségében a fenti vádlottak részére Teleki Gézától és Demeter Bélától pénzt és utasításokat vett át és továbbított. A pénzüsszegeket Keresztes Zoltánon vagy az akkori magyar diplomáciai képviselő futárán keresztül kapta.

Ilyen módon Bodor Bertalan vádlott átvett egy 5.000 svájci frankot tartalmazó borítékot, máskor még kapott egy borítékot 2.000 svájci frankkal, melyeket a vádlottaknak nyugta ellenében szétoztott, később a nyugtát azonban megsemmisítette, attól való félelmében, hogy meg fogják találni nála.

Ezáltal Bodor Bertalan vádlott a fővádlottaknak segítséget nyújtott a népi demokratikus rendszer aláásásában, az állam függetlenségének a megsértésére irányuló akciójukban a Román Állam ellen indítandó háború által.

Bodor Bertalan vádlott elismeri tetteit, melyet megerősítenek a többi vádlottnak a nyomozás során adott, és az iratcsomóhoz csatolt nyilatkozatai.

Bár a Törvényszék előtt a vádlottak – Korparich Ede kivételével – tetteiket nem ismerték be nyíltan, úgy, ahogy az első kihallgatások alkalmával tették, és így is csak magyarázatokkal, de a kihallgatásokon adott válaszokból következik, hogy a nekik felrögt cselekmények pontosan a fenn bemutatott módon történtek [...] ²⁸

Ezen indokok alapján, a katonai ügyész következtetéseivel egybevetve, egyhangú szavazattal bűnösnek nyilvánítja a fent nevezett vádlottakat minden cselekményükben, melyek miatt vád alá kerültek, valamint hogy vannak enyhítő körülmények Szász Pál, Lakatos István, Kurkó Gyárfás, Teleki Ádám, Venczel József számára a BTK 184. cikkelyébe ütköző hazaárulás büntetést illetően, Korparich Ede számára a BTK 184. cikkelyébe foglalt összeesküvés és hazaárulás büntetést illetően, Bodor Bertalan számára a BTK 184. cikkelyébe foglalt hazaárulásban való bűnrészesség vádjában, valamint nincsenek enyhítő körülmények fentiek számára a többi bűncselekményt illetően, amint hogy nincsenek enyhítő körülmények Márton Áron vádlott számára egyetlen bűncselekmény tekintetében sem.

Mindezek következtében a Törvényszék a törvény nevében az alábbi ítéletet hozza:

[...] ²⁹, *Márton Áron* volt gyulafehérvári római katolikus püspököt az összeesküvés büntetéseért 10 (tíz) évi börtönre és 5 (öt) évi polgári jogvesztésre ítéli; életfogytiglani kényszermunkára [...] és hazaárulás büntetése miatt a BTK 186. cikkelyének előírásai szerint 25 (huszonöt) év kényszermunkára és a politikai jogoktól való 10 (tíz) évi eltiltásra ítéli;

A BTK 101. cikkelyének megfelelően a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami életfogytiglani kényszermunkát és a politikai jogaitól való 10 (tíz) évi eltiltást jelent, beleszámítva az 1949. június 21.-től kezdődő előzetes letartóztatásban eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 10.000 (tízezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

[...] egyhangúlag elítéli *Korparich Ede* nyugdíjast az összeesküvés büntetése miatt 4 (négy) év börtönre és 3 (három) évi polgári jogvesztésre; a hazaárulás büntetése miatt a BTK 184. és 186. cikkelyének értelmében 5 (öt) év börtönre és a politikai jogaitól való 3 (három) évi megfosztásra;

²⁸ A kihagyott részben megismétlik a korábbi vádakat.

²⁹ A különböző paragrafusokra történő hivatkozásokat itt, és a vádirat további részében elhagyjuk.

A BTK 101. cikkelyének értelmében a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 5 (öt) év börtönt és a polgári jogaitól való 3 (három) évi eltiltást jelent, beleszámítva az 1949. november 3-tól kezdődő előzetes letartóztatás eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 5.000 (ötezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

Szász Pál volt ügyvédet az összeesküvés büntette miatt 8 (nyolc) év börtönre és a 5 (öt) évi polgári jogvesztésre, a hazaárulás büntette miatt pedig, a BTK 186. cikkelyének értelmében 10 (tíz) év börtönre, valamint politikai jogainak 10 (tíz) évre történő elvesztésére;

A BTK 101. cikkelye és a BTK 31. cikkelye alapján *Szász Pál* a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 10 (tíz) év börtönt és a politikai jogaitól való 10 (tíz) évi eltiltást jelent, az 1949. november 3-tól kezdődő előzetes letartóztatás eltöltött idő teljes beleszámításával.

Vagyonát elkobozza, és 10.000 (tízezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

Lakatos István nyomdászt az összeesküvés büntette miatt 10 (tíz) év börtönre és a 5 (öt) évi polgári jogvesztésre, a hazaárulás büntette miatt pedig, a BTK 184. cikkelyének értelmében 25 (huszonöt) év kényszer munkára, a BTK 186. cikkelyének értelmében pedig 25 (huszonöt) év kényszer munkára, valamint politikai jogainak 10 (tíz) évre történő elvesztésére;

A BTK 101. cikkelyének értelmében *Lakatos István* elítélt a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 25 (huszonöt) év kényszer munkát és a politikai jogaitól való 10 (tíz) évi eltiltást jelent, beleszámítva az 1950. február 17-től kezdődő előzetes letartóztatásban eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 2.000 (kétezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

Kurkó Gyárfás lakatos az összeesküvés büntette miatt 10 (tíz) év börtönre és 10 (tíz) évi polgári jogvesztésre, a hazaárulás büntette miatt pedig, a BTK 184. cikkelyének értelmében 25 (huszonöt) év kényszer munkára, a BTK 186. cikkelyének értelmében pedig 25 (huszonöt) év kényszer munkára, valamint 10 (tíz) évre polgári jogvesztésre;

A BTK 101. cikkelyének értelmében *Kurkó Gyárfás* elítélt a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 25 (huszonöt) év kényszer munkát és 10 (tíz) évi polgári jogvesztést, beleszámítva az 1949. november 3-tól kezdődő előzetes letartóztatásban eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 2.000 (kétezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

Teleki Ádám volt birtokost az összeesküvés büntette miatt 10 (tíz) év börtönre és a politikai jogaitól való 5 (öt) évi eltiltásra; a hazaárulás büntette miatt pedig, a BTK 184. cikkelyének értelmében 15 (tizenöt) év kényszer munkára, a BTK 186. cikkelyének értelmében pedig 15 (tizenöt) év kényszer munkára, valamint politikai jogainak 10 (tíz) évre történő elvesztésére;

A BTK 101. cikkelyének értelmében *Teleki Ádám* a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 15 (tizenöt) év kényszer munkát és a politikai jogaitól való 10 (tíz) évi eltiltást jelent, beleszámítva az 1950. február 17-től kezdődő előzetes letartóztatásban eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 10.000 (tízezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

Venczel József volt tisztviselőt az összeesküvés büntette miatt 5 (öt) év börtönre és a 3 (három) évi polgári jogvesztésre; a hazaárulás büntette miatt pedig, a BTK 184. cikkelyének értelmében 12 (tizenkét) év kényszer munkára, a BTK 186. cikkelyének értelmében pedig 12 (tizenkét) év kényszer munkára, valamint 3 (három) évi polgári jogvesztésre;

A BTK 101. cikkelyének értelmében *Venczel József* a legsúlyosabb büntetést tölti le, ami 12 (tizenkét) év kényszer munkát és a politikai jogaitól való 3 (három) évi eltiltást jelent, beleszámítva az 1950. február 17-től kezdődő előzetes letartóztatásban eltöltött időszakot.

Vagyonát elkobozza, és 3.000 (háromezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi.

[...] *Bodor Bertalan* volt főkönyvelőt hazaárulás büntetésében való bűnrészesség miatt a BTK 184. és 186. cikkelyei értelmében 5 (öt) év börtönre és 3 (három) évi polgári jogvesztésre ítéli, az 1950. február 17-étől előzetes letartóztatásban eltöltött idő beszámításával.

Vagyonát elkobozza, és 5.000 (ötezer) lej perköltség megtérítésére kötelezi. [...] ³⁰

Kiadva és felolvasva a mai nyilvános tárgyaláson, 1951. augusztus 6-án Bukarestben. [...]

Jelen ítélet aláíratott általunk:

Paul Finichi hadbíró őrnagy,

Radu Haralambie százados,

Ioan Stoica hadbíró főhadnagy,

Naghy Alexandru hadnagy,

Constantin Marchidan hadnagy.

T. Petrescu-Joițeanu bírósági írnok.

Gépeltdfordítás. Az eredeti román nyelvű irat fénymásolata és a fordítás lelőhelye: Teleki László Alapítvány Közép-Európa Intézet Könyvtára, Ms. 117/1986. Megjelent (más fordításban): Székelyföld, 1999. június, 91-106. o.

30 A kihagyott részben itt, és a következő esetben a vádiratok megszokott zárófejezete található.